ANUL III.—No. 377 —EDIȚIA A TREIA— DUMINECA 15 IUNIE 1897

LUMEA NOUĂ

ABONAMENTE

UN AN IN ȚARĂ 30 LEI;	IN STRĂINĂTATE 45 LEI	
ȘASE LUNI . . . 15 »	»	25 »
TREI » . . . 8 »	»	13 »
O LUNĂ . . . 3 »	»	5 »

UN NUMĂR 10 BANI

ORGAN ZILNIC AL SOCIAL-DEMCRAȚIEI ROMÎNE

ANUNCIURI

La pag. IV . . . . bani 30 linia
» » III. . . . . » 80 »
Inserții și Reclame: 2 lei linia.

UN NUMAR VECHIU 50 BANI

REDACȚIA
BUCUREȘTI. STRADA DOAMNEI, No. 7. CASA APPEL

SUB DIRECȚIA CONSILIULUI GENERAL . PARTIDULUI

ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI. STRADA DOAMNEI, No. 7. CASA APPEL

NOUA AGRAVARE A BOALEI PRINȚULUI

GROAZNICELE DEZASTRI DIN TOATA ȚARA

PROTESTARE PATRIOTICĂ

Credem c'am dovedit de-ajuns prin coloanele acestui ziar cît de prost stă muncitorimea idustrială și agricolă în Romînia. Ne închipuiam că nici un străin răŭ voitor n'o să cuteze a ne tăgădui meritul și cinstea de-a avea muncitorii cei mai apăsați, mai obijduiți și mai neluminați. Credeam că nicăieri ca la noi muncitorii ce-va mai luminați nu se arată mai grabnici a lucra contra intereselor clasei muncitoare și în folosul cîtor-va prieteni....... de-aproape.

Dar a-zi un articol din *Arbeiter-Zeitung* din Viena, ziar, vezi doamne, social-democrat, ne-a dat de rîpă, ne-a arătat că străinii nu ne cunosc încă toate amănuntele vieței noastre economice, sociale și politice. Inchipuiți-vă ! Urmașii barbarilor Huni, de și social-democrați, merg cu obrăznicia pîn'a pretinde că țărănimea muncitoare din Ungaria e cea mai apăsată, mai răŭ hrănită din toată Europa !

Și cine spune aceasta ?

D-rul *Farkas*, căruĭ i-aŭ stat la îndemînă peste 600 de raporturi de la autoritățile administrative. Acest *Farkas* și-a comunicat părerile în două conferinți și un raport oficial. Indrăznește a susține că muncitorii agricoli *sînt cît se poate închipui mai răŭ hrăniți* și chiar pe vremea celei mai grele munci, a secerei ! Muncesc oamenii de la 3 saŭ 4 dimineața pînă la 9 saŭ 10 seara în arșița soarelui, siliți de plata mică, iar de mîncat mănîncă : *carne de calitate proastă, abia* $^1/_3$; legume, cartofi pîină de grîŭ saŭ mălaiŭ, slănină, adese ori rîncedă ; hrana zilnică e însă porumbul, fructele și rachiul !!

Adică d-l Farkas își închipue că asta e cea mai *frugală* hrană cu putință în Europa !! Să poftească la noi și să vază, în vremea secerei, țăranii trăind cu mămăligă și borș cu buruene ; să poftească să-i vază în zile de sec cu mămăligă și castraveți acri din an ; să poftească să-i vază în zile de dulce cu mămăligă și brînză roză, care se sue singură 'n cîntar ! Atunci să-l văd de va cuteza să spue că măcar pe acest teren aŭ fost Ungurii în stare să dea gata pe urmașii celor ce aŭ crescut hrănindu-se cu lapte de lupoaică.

Mai pretinde acest d-r Farkaș, foarte neobrăzat, cum vedeți, că *în Ungaria sînt cei mai păcătoși sorțari din Europa,* asta din pricina releĭ hrăni și a muncei necumpănite în tinereță. Minte cu nerușinare acest lup îmbrăcat în haină de doctor ! Minte, da ; căci la noi degenerarea sorțarilor e și mai mare și putem să aducem dovezi rapoartele doctorilor cari aŭ lucrat cu comisiile recrutătoare.

Credeți că e numai atîta, că nerușinarea urmașilor lui Atila se oprește aci ? Răŭ i-ați cunoaște ! Un dr. *Ieszenszky* publică o broșură „Un strigăt de durere", (chiar titlul e semn), în care pretinde că are dovezi adunate cu multă muncă și cheltueală în privința stărei muncitorilor agricoli din cîmpia Ungariei. Ba chiar a avut și însărcinare deosebită de la prefectul comitatului Torontal să adune aceste cifre.

Ieszensky dovedește că muncitorii agricoli din Alföld nu găsesc de lucru nici chiar pe vremea secerișului cu toții.

Apoi salarele sînt mult mai joase de cum le arată judecătorii de ocoale și societățile agricole ale proprietarilor și arendașilor. Mai arată că muncitorul agricol ca să capete muncă pe vremea secerișului trebue să facă zile de clacă, fără plată, în cursul anului. Minciuna că muncitorii trăesc în cîmpia Ungariei ca în sînul lui Avraam, se vede deci limpede.

Dar ce are a face față cu noi ? Trăesc păcătoș țeranii lor, n'aŭ drepturi politice, mănîncă prost ; dar, ceea se trece peste margenile bunei cuviinți e că de unde și cum își iaŭ nasul la purtat și pretind că ei aŭ burghezia cea mai păcătoasă, mai lacomă și mai nepricepută ? Să vie la noi, onorabilii noștri prieteni de i.lei, să stea la masa țeranului romîn, să guste din drepturile lui politice, sociale și economice, și apoi să-i vedem dacă nu s'ar închina și n'ar mărturisi lovindu-și pieptul cu scrîșcanie, că ticăloșia, sărăcia apăsarea, nelumina e mult mai mare în Romînia de cît la dînșii.

Cerem de la guvernul romîn să publice în nemțește saŭ franțuzește rapoartele d-rului Felix și ale consiliilor medicale județene, cît și tariful adevărat al salarelor și hrănei muncitorilor noștri. Numai așa, ne putînd fi fruntea frunței, vom remănea măcar la coada cozei. Vom dovedi că Romînul nu piere, chiar dacă mănîncă numai mămăligă stricată cu zeama ei. Vom arăta că ne facem cel puțin Romîni „verzi" înnainte de a da ortul popei.

Credem că asta poate s'o facă Efendi Sturdza.

I. Nădejde

PRIMĂRIA SI APA

De ani de zile de, cînd primăria Capitalei se joacă cu sănătatea și cu o strictă necesitate de fie-care secundă a populației. Apa infecta din Dîmbovița, sîntem siguri, a costat pînă azi destule vieți omenești— și în fie-care an, cel puțin de cîte-va ori, Capitala a rămas în totală lipsă de apă.

S'a plătit eri în capitală șapte lei *sacaua de apă murdară.*

Pînă și organul oficial al guvernului, Voința națională, *scrie în număru-i de aseară sub titlul „Bucureștii fără apă" un articol, care începe ast-fel :*

De eri după amea-zi Bucureștii sînt lipsiți chiar și de apă murdară și infectă ce curge de obiceiŭ prin conducte.

Organul guvernului constată că actualul sistem de alimentare cu apă a Capitalei „e o rușine și o primejdie și amenințare continuă" *și relevă faptul că primăria Bucureștiului dispune de destule mijloace financiare pentru a asigura locuitorilor o apă bună, sănătoasă.*

S'aŭ alarmat dar și ciocoii și burtă-verzii de halul în care se afla Capitala, grație consiliilor comunale conservatoare și liberale cari s'aŭ perîndat atîția ani !

*S'aŭ cheltuit pentru bulevarde, s'aŭ îmbogățit cu exproprierile sute de partizani politici, s'aŭ risipit sute de mii de lei pe părăzi și a-zi Capitala moare, saŭ de sete, saŭ de apa „murdară și infectă"—vorba „*Voinței*"—care se servește,*

Să ia seama populația săracă a Bucureștiului : grație lipsei dreptului ei de vot, consiliile comunale își bat joc de sănătatea și nevoile ei.

In ziua cînd se va ridica această populație și-și va cere drepturile, matrapazlicarii de la Primărie își vor fi sfîrșit domnia !

Trebuesc consilii comunale democratice, cu dor de binele marei majorități a locuitorilor.

Silex.

CONGRESUL C. F.

După cum am anunțat la timp un congres al Uniunei Căilor ferate avut loc zilele aceste în Capitală.

Nu știm pentru ce motive nu numai publicul, dar nici presa n'a fost admisă, necum invitată, la ședințele acestui Congres.

Probabil că a fost mai mult conspirație.

Un singur lucru am aflat: reprezentanții direcțiunilor streine a constatat în unanimitate că pretutindeni scăderea tarifelor de transport a avut efect sporirea traficului și deci a venitilor.

Constatarea aceasta s'a făcut se vede pentru a se aplica o palmă răvănă direcției C. F. R., care a sporit tarifele mai ales pe distanțele scurte și clasa III, adică tocmai pentru populația săracă.

O întrebare am mai avea de făcut :

Se știe mișcarea făcută de micii funcționari și amploiații C. F. și dreptele lor cereri.

Pus'a direcțiunea în discuția Congresului C. F. R. chestiunea îmbunătățirei stărei personalului inferior Cerut'a lămuriri delegaților asupra stărei acestui personal în alte țări ?

Azi ! Congresul s'a îngrijit de veniturile Căilor Ferate.

Soarta celor ce muncesc zi și noapte pentru realizarea acestor venituri — de soarta acestora nu se interesează Congresele C. F !

D. CARP IN VOIAJ

Proorocul de la Țibănești a pus să-și înspăiminte gugumanii : telegraful anunță că, după ce a fost primit de conte Goluchowsky, ministrul de externe al Austriei, d. Carp a fost primit și de împăratul Franz-Ioseph în audiență de o jumătate de oră adecă de 30 minute, saŭ, mai bine zis, de 800 de secunde.

Ce s'a vorbit, ce s'a pus la cale ? Aceasta rămîne între d. Carp, Franz-Ioseph și Goluchowsky !

Destul că d. Maiorescu a apăsat arătătorul pe frunte și... meditează, d. Jak Negruzzi, de bucurie, se 'nvîrte într'un picior, iar Michalache Dragomirescu-filosoful stă și se gîndește ce-o fi spus Frantz-Ioseph «șefului» de articolele filosofice ale lui Mihalache, apărute în «Convorbirile literare» !...

La «Clubul constituțional», voiajul ăsta al d-lui Carp înseamnă : vin junimiștii la guvern și mai înseamnă... șah lad. Tache Ionescu, care are aspirațiuni de cancelar al Romîniei, fără să fi fost măcar odată la Frantz Ioseph.

Tinerii de la *Epoca*, mai cu seamă d. Panu (care e un tînăr cu viitor), sînt furioși pe Frantz-Ioseph și e vorba ca fostul șef al foștilor radicali, să adreseze acestuia un virulent articol, intitulat : *Omul periculos.*

Numai colectiviștii nu se înspăimîntă de voiajul d-lui Carp :

— A vorbit și Sturda cu Frantz-Ioseph — și tot cu Kirițopolo a rămas.

M. O. X.

Unificarea Universităților noastre

Regulamentele celor două Universități —Facultățile de filozofie și litere.— Răul urmează

O chestiune care, după spusa unui organ din capitală, preocupă pe actualul ministru de instrucție publică, e chestia unificărei regulamentului facultăților de filozofie și litere de la amîndouă universitățile noastre. Pînă acum fie-care facultate își avea regulamentul săŭ, regulament format de către consiliul profesoral al facultăței respective și încuviințat de ministru. Din pricină că ministrii de instrucție nici o dată nu și-aŭ dat osteneală să studieze relele de cari sufer universitățile noastre, și s'aŭ mulțumit să iscăleasca hotărîrile consiliilor profesorale fără să le cerceteze, aŭ urmat o mulțime de greutăți cari toate se 'nțelege s'aŭ spart în capul studenților.

O pildă va lămuri și mai bine cele zise. Un student de la facultatea de medicină din Iași, sfîrșește anul I, depune examen și pe urmă, din diferite împrejurări, e silit să se strămute la București. Din pricină că regulamentul facultăței de medicină din Iași e diferit de cel din București, studentul se vede silit să repete în anul al II-lea cea ce a învățat în anul I, saŭ lucru și mai des să nu cunoască de loc unele materii cari la Iași se învață în anul al II-lea, iar la București în anul I. Din această cauză studentul întîmpină greutăți cari de multe ori îl costă un an, pierdut în zadar.

***

Se 'nțelege, consiliile profesorale vedeaŭ acest lucru, dar cum fie-care credea regulamentul săŭ mai bun, mai modern, e foarte ușor de 'nțeles pentru ce nici-o-dată nu s'aŭ gîndit la un singur regulament care să privească ambele facultăți.

D. Haret, ministrul instrucției publice, după cît se spune, s'ar fi gîndit la un proect de regulament care să unifice cursurile de filozofie și litere de la universitatea de Iași și București și că proectul acesta de regulament va fi supus în curînd aprobării regelui. Foarte nimerit. Dar am întreba de ce nu se face acelaș lucru cu toate cele-l'alte facultăți ? De ce toate consiliile profesorale de la Iași și București să nu-și facă regulamentele în comun ? Cînd sunt așa de vădite greutățile pe cari le întîmpină studenții din cauza acestui sistem, pentru ce leacul să nu fie general ?

***

O altă chestie, tot așa de importantă și cari iară-și cășunează o mulțime de rele studenților, e preferința pe care a avut'o vegnic miniștrii de instrucție pentru Universitatea din București.

Acestei universități i s'a dat aproape tot ce-am avut mai distins printre oamenii noștri de știință și litere, la această Universitate s'aŭ înființat mereŭ catedre noi cerute de progresul ramurilor de învățămînt, pe cînd universitatea din Iași, nu numai c'a fost lăsată în părăsire, dar a fost despuiată de profesorii săi buni.

Urmarea acestui fapt e că Universitatea din Iași e lăsată în părăsire nu numai de miniștrii de instrucție, dar chiar de studenți. In acest senz actualul ministru ar avea multe de făcut.

Dor.

FRICA PĂZEȘTE BOSTĂNARIEA

Burghezia ungurească și muncitorii.— Aŭ început a închina steagul.— Mersul socialismului.

A stat nepăsătoare clasa domnitoare în Ungariea pe cîtă vreme a avut în față, ca putere organizată, numai pe muncitorimea industrială. E adunată în cîte-va orașe mari, poate fi ușor zugrumată, își ziceaŭ cei de la cîrma bucatelor. Acuma însă mișcarea muncitorilor de la sate, organizată și condusă de cei de la orașe, le-a arătat că gluma seîngroașe prea din cale afară. Ministrul *Perczel* pe de o parte a luat măsuri de a înnăbuși în sînge mișcarea; iar pe de alta, *a îndrăznit să spună în parlament că sufere a-zi nu clasa muncitoare agricolă, ci tocmai arendașii și proprietarii mari ?*

Vor fi suferind, căci prea se deprinseră a trăi ca și cum ar fi avut mesuța din poveste pe care ori-ce pofteai venea !

Aŭ început a închina steagul

In *Tapio-Szent-Marton* (Comitatul Pestei) toți proprietarii aŭ primit următoarele : Desființarea zilelor de clacă (6 pînă acuma) ; pentru transport a casă, în loc de un crăițar de snop, daŭ *trei* ; cocenii de porumb în loc de a fi duși la muncitori pe sama lor, vor fi duși de harabalele proprietarului. Deci cîștigul e mare pentru muncitori.

In *Tapio-Bicske* s'aŭ primit iară-și cererile muncitorilor, după ce muncitorii aduși din afară, aflînd de ce e vorba n'aŭ voit să lucreze. In *Alberti-Irsa*, după ce începu greva și după ce încercările jandarmilor au remas zadarnice, proprietarul *Blaskovici* primi condițiile deși eraŭ mai bune încă de cît la Tapio-Szent-Martin.

Răŭ e de popi ; se compromit urît, căci țin cu stăpînii. In comitatul Torontal lucrurile staŭ mai răŭ : delegații muncitorilor n'aŭ fost primiți la conferință și s'aŭ hotărît măsuri aspre contra socialiștilor. Cinci zeci de intruniri anunțate aŭ fost oprite și s'aŭ trimes jandarmi și soldați. Tot așa în comitatul Bacs și Szolnok. S'aŭ făcut arestări nelegale. La *Bacs Almaș* pe moșiile grafului Teleki e grevă — arestări multe.

Mersul socialismului

Și totu-și tocmai acuma socialismul se întinde mai repede : muncitorii agricoli văd că numai de la această întindere poate urma biruința lor economică și politică. Mersul triumfător al mișcarei se vede și de pe sporirea foilor ce împrăștie ziarul țeranesc social-democrat «Földmi-Velök Szaklapja», care o să înceapă a eși septăminal în loc de la 15 zile cum era pînă acuma.

Deci s'a găsit și în țările curat agricole saŭ «eminamente» agricole ac de cojoc pentru clasele stăpînitoare. Numai să fie cine începe a lucra cu dînsul !

Virtus.

ROMÎNIA și TRAFICUL cu EXTREM-ORIENTUL

Dintre toate mijloacele de transport cunoscute pînă acuma, cel mai eftin este fără îndoială acela prin navigațiunea fluvială. Țifrele aŭ dovedit aceasta cu prisosință. Așa, un statisticean ungur a socotit că în țara sa, o tonă transportată pe cale ferată costă în mijlociŭ 2. 6 kreițari pe cînd pe apă costă între 0,5 și 0,7, adică de 4-5 ori mai eftin. Iși poate deci lesne închipui ori cine, însemnătate pentru comerț chestiunea transportului pe apă.

Ei bine, se pare că această chestiune se va rezolva în curînd, grație unor proiecte splendide de canalizare, cari strămutînd axa comerțului vor produce o schimbare generală și adîncă în traficul dintre Extremul Orient și Occidentul. Să spunem de pe acum că Romînia e direct interesată în această chestiune, din care e menită să tragă foloase imense. Iată de ce e vorba ;

Dintre toate fluvile Europei, Dunărea are o însemnătate deosebită, atît prin mărimea ei cît mai ales prin cursul ei. Intr'adevăr, izvorînd din Germania, Dunărea udă o parte din această țară își continuă cursul prin Austria udînd Viena care e centrul comerțului austriac, desparte Austria de Serbia, trece prin Ungaria despicîndu-i capitala, udă sudul Romîniei pe care o desparte de Bulgaria și se varsă în Marea Neagră ; după cum se vede Dunărea trecînd de-a curmezișul Europei, și udînd centre puternice de industrie și comerț, leagă în mod natural Occidentul cu Orientul. Pentru a se putea trage toate foloasele pe cari Dunărea le oferă, două lucruri trebuiaŭ făcute. Corigearea și regularea fluviului pe de o parte, în scop de a se ușura navigațiunea pe dînsul, pe de altă parte legarea prin canale a Dunărei, cu centrele comerciale mai însemnate din apropiere.

Primul lucru s'a și terminat în mare parte. Porțile de fier aŭ încetat de a fi o piedică pentru navigațiune, gurile Dunărei aŭ fost regulate la Sulina și făcute navigabile, de la Presburg la Raab cursul a fost corigeat iar guvernul ungar a votat încă un credit de 51 milioane florini pentru noi corectări ce se vor executa în curînd.

Partea a doua, legarea Dunărei, prin canale, cu rîurile navigabile cari trec prin centre industriale importante este și ea pe cale de a se realiza. Din inițiativa guvernului Austriac, cu sprijinul Ungariei și Germaniei. s'aŭ început studiile technice pentru marile lucrări de canalizațiune destinate să lege Dunărea cu Elba, Oderul, Vistula și Mainul. S'aŭ emis trei proiecte splendide, pentru trei linii de canalizare.

Prima linie, ar uni Dunărea de la Viena cu Oderul la Oderberg, trecînd prin Prerau ; de la Oderberg o ramură a canalului s'ar îndrepta spre Cracovia pentru a se uni cu Vistula legîndu-se ast-fel cu sistema de canale din Galiția, și Rusia. De la Prerau, o altă ramură s'ar întinde spre vest pentru a se uni cu Elba la Pardubitz.

O a doua linia ar uni Viena, prin Budveis, cu Praga, și prin rîul Moldau cu Elba. A treia linie plecînd de la Dunăre, de la Ratisbona,—ar merge la Nüremberg spre a se întîlni cu vechiul canal care plecînd de la Altmühl, afluente al Dunărei, se leagă cu Mainul prin Nüremberg și Bamberg.

Acestea sînt proiectele de canalizare a căror execuție va începe cel mult anul viitor. S'aŭ și format companii puternice pentru întreprinderea lucrărilor și s'aŭ stabilit devizuri provizorii. Prima linie, Wiena-Oderberg, ar costa 200 milioane de franci. A doua linie, Wiena-Budveis-Praga, împreună cu canalizarea rîului Moldaŭ a fost devizată 220 milioane franci, iar a treia linie, Ratisbona-Nürenberg,

— Main a fost socotită 150 milioane de franci

In total lucrările vor costa peste jumătate miliard, dar interesele pe cari le aŭ Germania, Austria și Ungaria în realizarea acestor proecte sînt colosale, așa în cît sprijinul guvernelor acestor țări precum și al înnaltei finanțe și marelui comerț, nu va lipsi.

Cînd aceste diferite canale vor fi isprăvite, toate centrele industriale și toate orașele mari din bazinele Vistulei, Oderului,

Elbeĭ, Mainuluĭ şi Rinuluĭ, legate împreună, vor găsi avantaj să expedieze produsele lor destinate pentru Orient prin calea cea maĭ scurtă, Dunărea, care va redeveni marea cale comercială din centrul Europeĭ la Marea Neagră şi de acĭ la Extremul Orient.

Pentru ca să putem da o idee de foloasele nouluĭ drum de transport, reproducem din *Gazeta de Francfurt*:

«. . . . Astă-zĭ marea cale a comerţuluĭ de la Sud-Est la Nord-Vest, din Australia şi Africa răsăriteană în Occident, trece prin Port-Said, la Londra şi Hamburg. Numărul vaselor carĭ străbat în fie-care an canalul de Suez se urcă la 2000 şi va merge încă crescînd; ele ne aduc productele coloniale ale continentelor exotice şi exportă produsele industrieĭ noastre. Dar o simplă aruncătură de ochĭ pe hartă, ne arată ce ocol fac aceste corăbiĭ pentru a sosi la Hamburg, silite fiind să se ţie de jur împrejurul peninsuleĭ Iberice. De la Port-Said la Hamburg prin Gibraltar, e un traject de 3326 mile şi de la Port-Said la Stettin 3596 mile; pe cînd distanţa de la Port-Said la gurile Dunăreĭ este de 950 mile, iar de acĭ la Stettin vre-o 1000 mile, adecă peste tot 1950 mile contra 3500. Aceste ţifre vorbesc şi reprezintă o economie considerabilă de timp, de forţă şi banĭ. De aceea, avem convingerea că stabilirea canalelor în chestiune, unind pe de o parte între dînsele Rinul, Elba, Oderul şi Vistula, pe de altă parte pe acestea cu Dunărea, va fi de natură să îndrepteze din noŭ prin centrul Germanieĭ, o mare parte a comerţuluĭ internaţional».

Ce foloase colosale va trage Romînia din stabilirea acestuĭ drum de comerţ, e uşor de văzut. Ea va deveni, graţie porturilor eĭ pe Dunăre şi la Marea Neagră, marele antrepozit al comerţuluĭ internaţional între Extremul Orient şi Occident, iar produsele eĭ, agricole şi minerale, vor putea concura pe pieţele Occidentuluĭ cu rivalele eĭ din America şi Rusia, biruindu-le.

Iată ce imensă însemnătate poate avea pentru noĭ posesiunea gurilor Dunăreĭ.

F.

UCIGAŞII ANEĬ SZIMON

S'a dovedit că Novelicĭ, poliţaiul din Sofia şi complicele ucigaşuluĭ Boicef, nu e numaĭ amestecat în uciderea acesteĭ din urmă. Are omul delà mare. Maĭ întîiŭ, ca şi Boicef, e fiŭ de bandit şi hoţ, tatăl unuia şi al altuia aŭ fost în aceeaşi bandă.

Apoĭ Boicef s'a arătat foarte nemulţumitor faţă cu prinţul Batenberg, care-l crescuse, şi a mers pînă la a-ĭ trage palme, după unele ştirĭ, cînd, în urma detronăreĭ, l'a dus la Renĭ, în Rusia.

Acuma s'a dat pe faţă o crimă a luĭ Boicef, săvîrşită ca să acopere uciderea Aneĭ Szimon. Se întîmplase un om aproape de locul unde aŭ aruncat ucigaşiĭ trupul nenoroociteĭ în Mariţa. A văzut decĭ birja cu felinarele aprinse şi a auzit un glas femeesc cerînd milă şi îndurare.

Nenorocitul martor primejdios, povesti cele auzite, ba chiar merse la prefectul de poliţie, Novelicĭ, să-ĭ denunţe crima săvîrşită. Se înţelege că Novelicĭ, temîndu-se să nu se dea de urma crimeĭ, a hotărît să ucidă şi pe martorul fără de voe.

Sub cuvînt de a lua lămurirĭ, l'a trimes la faţa loculuĭ tocmaĭ cu jandarmul, tot fecior de bandit şi acesta, dîndu-ĭ ordin să-l ucidă pe drum.

Aşa s'a făcut. La cîţĭ-va chilometrĭ de Filipopoli, jandarmul a împuşcat pe martor şi ĭ-a pus în buzunar o declaraţie scrisă de Novelicĭ că s'a ucis din lipsă de mijloace de hrană.

MISCAREA SOCIALA

Krakovia. In urma manifestaţieĭ contra pieseĭ ticăloase a antisemituluĭ, de care am vorbit, căpitanul judeţuluĭ, *Laskowski*, a dat în judecată pe ceĭ carĭ aŭ condus manifestarea. Intre aceştĭ şapte capĭ era şi deputatul socialist *Daszynski*. Cu acesta şi-aŭ dat însă peste om: ***le a spus că e apărat prin mandatul de deputat***. Iar la răspunsul că parlamentul e închis, Daszynski i-a întrebat: *Cine va spus?* Ziarele, răspunse, procurorul. — ***Nu vă potrivițĭ ziarelor; d-le procuror***, răspunde Daszinski, *ştiţi cît mint ele!* In adevăr parlamentul nu e închis după regulele constituţionale!

Aŭ crezut ceĭ de la putere că vor putea da piesa, a doua oară, chiar umplînd teatrul cu inşĭ fără plată, dar faţă cu scandalul ce se pregătea, la urma urmeĭ s'aŭ lăsat de idee. Tot e ce-va şi asta!

INFORMATIUNI

INNUNDAŢIILE

Iată telegramele primite aseară la ministerul de interne asupra innundaţiilor:

Galaţĭ

Siretul a crescut cu 4 centimetri, iar Dunărea cu 5 centimetri.

Brateşul, agitat de un vînt puternic, continuă a arunca valurĭ peste şosea, săpînd-o în maĭ multe părţĭ. Pe lîngă vînt, o ploaie torenţială a căzut toată noaptea de la 11—12, innundînd maĭ multe strade din partea de jos a oraşuluĭ Galaţĭ.

Toate pompele aŭ funcţionat cu o deosebită activitate. Soldaţiĭ din garnizoana Galaţĭ fiind insuficienţĭ pentru executarea lucrărilor de apărare, carĭ se fac pe o întindere foarte mare contra innundaţiunilor Brateşuluĭ, ministerul de războiŭ a trimis încă 400 oamenĭ din garnizoana Tecucĭ.

La docurĭ şi la Dunăre, digurile rezistă şi nu este nicĭ o teamă.

La arsenalul flotileĭ situat între Dunăre şi şoseaua Galaţĭ-Renĭ lucrul a încetat, de asemenea nu maĭ funcţionează nicĭ fabrica Goetz, nicĭ fabrica de săpun, fosta Kontzelman.

Uzina de gaz e în primejdie de a fi innundată.

Tulcea

Dunărea, continuînd a creşte, maĭ toată partea de jos a oraşuluĭ este innundată. Apa, trecînd peste baragiul făcut, a intrat pe strade, prin prăvăliĭ şi case, precum şi în curtea palatuluĭ administrativ, ast-fel că comunicaţia în oraş se face pe punţĭ şi în unele părţĭ pe bărcĭ.

Digurile construite pe strada Isaccea rezistă.

— In comuna Caraaman, din plasa Sulina, toate casele şi localul primărieĭ sînt innundate. Locuitoriĭ s'aŭ retras pe nisipurile din pădure, în colibĭ.

— In comuna Sf. Gheorghe, apa bălţilor, crescînd, a inundat o parte din acea comună, dărîmînd pichetul făcut de Stat pentru gardianul pădurilor din localitate. Localul primărieĭ şi al şcoaleĭ sînt înconjurate de apă.

Pescariĭ carĭ aŭ năvoade pe malul Dunăreĭ şi la Marea Neagră aŭ fost în neputinţă de a scoate peştele; aproape 20.000 kgr. de peştĭ ce'ĭ aveaŭ priponiţĭ de cîrlige i-aŭ găsit în urmă morţĭ.

* * *

Oraşul Sulina fiind ameninţat de inundaţiune, direcţiunea generală a serviciuluĭ sanitar a pus la dispoziţia primaruluĭ aceluĭ oraş baracele carantineĭ pentru adăpostirea locuitorilor din casele ameninţate.

Constanţa

La Cernavoda apele Dunăreĭ aŭ scăzut cu 40 cm. Digul de apărare rezistă bine. Miercurĭ seara şi erĭ a plouat torenţial şi apele aŭ înnecat toată valea.

Oraşul Cernavoda este ameninţat de înec.

Dorohoiŭ

După ploaia torenţială de erĭ, partea de jos a oraşuluĭ Dorohoiŭ este inundată. Sînt peste 380 de case sub apă.

Perderile sînt foarte marĭ.

— Satul Buhoĭ este literalmente innundat. Imaşul de vite al locuitorilor e înămolit cu desăvîrşire.

Neamţu

Erĭ, în urma ploilor torenţiale, rîul Borzoghianu, din susul oraşuluĭ Piatra, venind mare a rupt apărările făcute, innundînd a şasea parte din oraş. Toate casele din mahalaua Precista pînă la Bistriţa sînt în apă.

Apele Bistriţa şi Cuejdiŭ sînt foarte marĭ şi aŭ tendinţă de a maĭ creşte.

Dîmboviţa

Apele Răstoaca, Suţa şi Neguşoara, traversînd plăşile Cobia şi Bolintin, s'aŭ revărsat din multele ploĭ de erĭ, înecînd semănăturile şi cătunele Plopu şi Mărunţişul din Bolintin.

* * *

Circulaţia trenurilor de pasagerĭ este tot întreruptă între Brăila şi Galaţĭ.

S'a întrerupt de asemenea circulaţia trenurilor pe o porţiune a linieĭ Dorohoiŭ-Iaşĭ, între staţiile Iolhasca-Basarabĭ.

* * *

Regimentul de geniŭ din Focşanĭ, în urma unuĭ ordin telegrafic, a plecat cu un tren special la gara Barboşĭ, pentru a apăra linia Galaţĭ-Brăila de furia apelor.

* * *

Şcoala No. 1 de băeţĭ din Tulcea, şcoala de băeţĭ din Măcin şi maĭ multe şcolĭ rurale din judeţele Vlaşca, Ialomiţa, Brăila, etc., aŭ fost închise, din cauză că localurile aŭ fost inundate.

Examenele de fine de an la aceste şcolĭ vor avea loc în Septembrie.

JUDICIARE

Secţiile unite ale curţeĭ de casaţie aŭ acordat concediŭ următorilor magistraţĭ:

D. N. Mandrea, preşedinte, de la 15 Septembre pînă la 25 Octombre.

D. Hiucu, consilier, pe luna Septembre.

D. Cirţconomu, de la 15 Septembre la 1 Octombre.

D. Scarl Ferechide, de la 1 Septembre, la 15 Octombre.

D-niĭ [illegible] şi Poenaru-Bordea, pe luna Iunie.

* * *

Curtea juraţĭ din Ilfov, în viitoarea sesiune care începe la 15 Iunie va fi prezidată de d. Djuvara, consilier la Curtea de apel.

Se dezminte ştirea că s'ar fi ivit în viile noastre o boală maĭ rea şi de cît filoxera!

Totu-şĭ, meniĭ carĭ vin de pe la podgoriĭ, ne spun că pretutindenĭ viile sînt foarte pierdute.

Următoarea nouă mişcare s'a făcut în corpul nostru diplomatic:

D. Em. Culescu, prim-secretar la legaţiunea din Bruxelles, e numit consilier de legaţiune, d. B. Cantacuzen, secretar de legaţie, însărcinat de afacerĭ la Atena, e transferat la legaţia din Petersburg; d. N. I. Ghica secretar la legaţia din Paris, e numit prim secretar la Atena; d. D. I. Ghica, secretar de legaţie ataşat la minister, e numit la Roma; d. E. E. Stătescu, sub-şef de biuroŭ la administraţia centrală e numit ataşat la legaţia din Constantinopol; d. N. Filodor, actual ataşat la legaţia din Berlin, e numit sub-şef de biuroŭ la administraţiunea centrală.

Primarul şi inginerul din Roşiorii de Vede aŭ fost suspendaţĭ, pentru a se putea face ancheta ordonată.

Comisiunea de anchetă nu şi-a început încă lucrările, de oare-ce d. inspector Munteanu se află la familie la Focşanĭ, un copil al d-sale fiind bolnav de febră tifoidă.

Din Iaşĭ primim vestea că d. George Roşu, cunoscutul profesor de matematecĭ de la liceul Naţional şi de la şcoala militară de acolo, a încetat din viaţă.

D-sa e autorul maĭ multor cărţĭ didactice de matematecă, între cele maĭ bune.

Ministerul instrucţieĭ a acordat 600 leĭ pentru înmormîntarea defunctuluĭ.

Condoleanţele noastre familieĭ.

Aseară consiliul sanitar superior a ţinut şedinţă.

S'a discutat asupra măsurilor de luat pentru combaterea epidemieĭ de tifos în Focşanĭ.

Brigada 3 de cavalerie a fost transportată din Tecuciŭ în Iaşĭ.

LĂCUSTELE

Ivindu-se lăcuste în judeţul Fălciŭ, ministerul domeniilor a însărcinat pe d. inspector domenial Ildian să meargă la faţa loculuĭ. D-sa a constatat că lăcustele sînt identice cu cele ivite în anul trecut.

Instrucţiunĭ aŭ fost date prefectuluĭ respectiv pentru stîrpirea lăcustelor.

Asemenea s'aŭ ivit lăcustele şi la Tulcea, unde a plecat d. inspector domenial Andronescu.

Ciuma continuă a întui în Indiĭ. Mersul epidemieĭ pe ziua de 1 Iunie (st. n.) a fost următorul:

Bombay 21 decese Poona, 3; Thana, 9; Kolaba, 12; Cucĭ, 309 Barada, 5; Karaki, 6 şi Rohz, 4.

Miercurĭ seara s'a dat la Hotel Bulevard, de către direcţia generală a C. F. R. un banchet în onoarea comitetuluĭ technic al Uniuneĭ administraţiunilor căilor ferate germane. Banchetul a fost prezidat de d. I. Brătianu, ministrul lucrărilor publice.

Azistaŭ toţĭ ceĭ 36 ingínerĭ streinĭ, cum şi 16 funcţionarĭ superiorĭ aĭ C. F. R.

Intre maĭ multe toaste, preşedintele consiliuluĭ technic, răspunzînd la toastul ridicat de d. Brătianu a declarat că va face cele necesare pentru ca pe viitor şi administraţia C. F. R. să facă parte din comisiunea technică a Uniuneĭ administraţiunilor căilor ferate germane.

* * *

Ierĭ la ora 9 dimineaţa membriĭ uniuneĭ aŭ plecat să viziteze podul de peste Dunăre, însoţiţĭ de d-nu Saligny. După prînz aŭ vizitat Constanţa, iar astă noapte s'aŭ reîntors în Capitală.

* * *

Azĭ la amiazĭ inginerĭĭ streinĭ aŭ plecat la Sinaia cu un tren special.

Erĭ a avut loc la conservator examenul de piano, cursul superior, al elevelor d-neĭ Em. Saegiu. D-na Saegiu a fost viŭ felicitată de juriul examinator pentru măestria cu care elevele sale aŭ executat diferite bucăţĭ.

Aplause furtunoase şi bine meritate aŭ răsplătit munca conştiincioasă a profesoareĭ şi talentele înfloritoare ale elevelor. In special, d-reĭ Eugenia Smill i s'a făcut adevărate ovaţiunĭ din partea unuĭ public cunoscător. D-ra s'a relevat ca un puternic talent, menit să ajungă la desăvîrşire artistică.

Concursul pentru ocuparea postuluĭ de medic-primar de la spitalul Colentina a fost casat.

D. dr. Neagoe va ocupa acest post provizoriŭ pînă la publicarea unuĭ al doilea concurs.

INTÎMPLĂRI

DIN STREINĂTATE

Un popă satir.—Un popă, numit Lecomte, în vîrstă de vre-o 30 anĭ, care de 5 anĭ administra comuna Guéron, unul dintre aceĭ servitorĭ aĭ luĭ Dumnezeŭ, carĭ îţĭ predică pe pas să renunţĭ la plăcerile lumeĭ pămînteştĭ, pentru a avea fericire pe cea lume, a fost arestat zilele trecute pentru niste fapte de o monstruozitate fără seamăn:

Joĭ seara, un brigadier şi un jandarm din Granville, aflîndu-se prin Saint-Pair, auzi vorbindu-se că popa din Guéron a comis atentate la moravurĭ, asupra maĭ multor fetiţe din comune. Brigadierul se informă maĭ de aproape, află numele părinţilor unor victime şi merse la unul din eĭ, numitul G... Acesta confirmă faptul în ceea-ce priveşte pe fetiţa sa, în vîrstă de 9 anĭ, care de altmintrelea dete oare-carĭ amănunte aşa de precise, în cît brigadierul, după ce primi şi alte mărturiĭ nu maĭ puţin zdrobitoare, în contra popeĭ, nu stete la îndoială şi-şĭ luă asupra sa răspunderea de a aresta pe hidosul satir. După ce-l băgă în închisoarea din Granville, telegrafiă parchetuluĭ din Avranches.

Procurorul Republiceĭ şi judecătorul de instrucţiune sosiră la Grenville cu primul tren de dimineaţă.

La prînz, luînd pe popă cu dînşiĭ se duseră la Guéron unde chiar de la început constatară exactitudinea perfectă a faptelor destăinuită.

Intr'adevăr, ducîndu-se la şcoala comuneĭ şi întrebînd fetiţele, 9 din copiliţe în vîrstă între 7 şi 10 anĭ aŭ mărturisit cu naivitate că popa s'a dedat cu el la manopere scîrnave, după ce le aducea în odaia sa şi le trîntise cu sila în pat.

Puse de faţă cu popa fetiţele aŭ dat niste amănunte aşa de precise, în cît scîrboasa făptură a intrat pe calea mărturisirilor desăvîrşite făcînd procuroruluĭ Republiceĭ următoarea neruşinată declaraţiune: «Din toate fetiţele carĭ aŭ venit în odaia mea, numaĭ cu două am dus'o la capăt..., cele-l-alte fiind prea tinere!»

O fetiţă în vîrstă de 10 anĭ şi jumătate a spus magistraţilor că de 4 anĭ suferea toate mînjelile acestuĭ monstru care o lua în camera sa în fie-care săptămînă odată.

Această murdară afacere a pricinuit o emoţiune nespusă în toată localitatea. Totuşĭ locuitoriĭ din Guéron sînt pînă 'ntatîta idiotiţĭ de fanatism şi popa ştiuse atît de bine să'şĭ însuşească ipocrizia iezuiţilor, în cît jandarmiĭ avură multe greutăţĭ să aresteze pe popă şi trebuiră să ameninţe cu revolverele, mulţimea care voia să zmulgă pe satir din mîinele lor.

ULTIME INFORMATIUNI

Noua agravare a boaleĭ prinţuluĭ

Aseară, reporterul nostru, care mergea să se convingă de visu de innundaţiile din regiunea Cotrocenilor, aflase deja că în starea prinţuluĭ Ferdinand se operase o schimbare defavorabilă, care a produs o mare nelinişte în palat.

Buletinul de azĭ al medicilor e în adevăr grav. Iată acest buletin, dat azĭ la ora 9 dimineaţa:

* * *

Starea de ameliorare a A. S. R., care făcuse în decursul ultimelor zile progrese simţitoare, a fost din noŭ întreruptă erĭ pe la orele 2 p. m., prin ivirea unuĭ acces de căldură intensă ce a durat pînă la ziuă. Acum căldura este revenită la normală, puterile însă maĭ scăzute. **Plămînu stîng nu este inca cu totul degajat.**

D-riĭ: Cantacuzino, Buicliu, Kremnitz.

* * *

Pentru prima oară, după maĭ bine de o lună, buletinul vorbeşte de *plămînul stîng*, care «nu e încă cu totul degajat»!

Cînd presa a anunţat că starea prinţuluĭ e rea, tocmaĭ din cauza plămînuluĭ, guvernul a dezminţit prin *Monitorul Oficial*.

Azĭ, după ce pentru a doua oară convalescenţa e întreruptă de *căldură intensă*, buletinul începe a vorbi despre *plămînĭ!*

Buletinul de azĭ a produs o vie sensaţie în public şi în lumea medicală.

Aseară un consiliŭ de miniştri s'a ţinut la ministerul de Interne.

S'a discutat asupra ultimelor innundaţiĭ din ţară şi din Capitală,

APA IN CAPITALA

Apă şi apă. De o parte apa din ploĭ şi din Dîmboviţă, pe de alta apa din conducte. Cea dintăĭ prea multă, cea de a doua, din cauza stricăreĭ conductelor, a lipsit două zile în capitală.

Care e pricina stricăreĭ conductelor? Cu ocazia ploilor torenţiale apa îngrămădită în curtea cazarmeĭ Malmeison, s'a revărsat în Dîmboviţă, trecînd peste şosea şi cheiŭ.

* * *

Cu ocazia ploaeĭ de alaltă-erĭ apa, curgea în mare cantitate pe lîngă podul de la Malmeison. Podul era ameninţat. De aceea o parte din ape aŭ fost îndreptate să se scurgă cu vre-o 20 metri maĭ sus. Terenul fiind foarte slabĭ din cauză că e format maĭ mult din nisip şi băligar, şi fiind în acelaşĭ timp mîncat de ploĭ, s'a crăpat. Apa a străbătut printr'însul. Locul de susţinere a conductelor a slăbit. La un moment dat acestea s'aŭ rupt, iar apa din iele debordînd în mare cantitate, a tîrît în Dîmboviţă tot pămîntul din partea loculuĭ. Ast-fel s'a format o groapă de vre-o 30 metri pătraţĭ, şi adîncă de vre-o 10 metri.

* * *

De asemenea s'a surpat terenul de lîngă pod, ameninţînd cu surparea o parte din piciorul poduluĭ.

Din fericire podul e destul de solid.

* * *

Lucrările urmează necontenite. S'aŭ făcut zghiaburĭ de curgere a apeĭ. Conductele aŭ fost reinstalate.

Azĭ la ora 5 dimineaţa s'a dat ordin să se dea drumul apelor de la Bîcu prin conducte.

După două zile, în carĭ sacaua de apă ajunsese în capitală pînă la 5 leĭ, astă-zĭ avem în sfîrşit iară-şĭ apă filtrată.

* * *

Astă-zĭ la ora 10 d. Sturdza şi maĭ mulţĭ inginerĭ se aflaŭ la faţa loculuĭ. Vre-o 100 de lucrătorĭ fac lucrările de reparare.

* * *

Tot cheiul e, în această parte, potricărit de gropĭ.

Lucrează vr'o 50 de oamenĭ pentru repararea conductelor şi a şoseleĭ.

* * *

A. STEUERMAN

(SĂRACIE, O TOAMNĂ LA PARIS*)

— NOTE ŞI IMPRESII —

II

Am spus că literatura luĭ Steuerman e o spovedanie. Menţin cuvîntul, pentru că, în înţelesul săŭ cel maĭ strict, caracterizează perfect pe acela de care vorbesc.

A te spovedui înseamnă a spune curat, fără încunjur, ceea ce aĭ pe inimă. Cine se spovedueşte nu vorbeşte în metafore şi alegoriĭ. Şi Steuerman e foarte sărac în metafore, ceea ce, pentru a zice lucrurilor pe nume, nu înseamnă alta de cît că Steuerman are imaginaţia săracă. Se poate zice că are minimum de imaginaţie.

La altul, un sentiment scoate la iveală o sumedenie de imaginĭ concrete, carĭ se îngrămădesc unele peste altele, plasticizînd sentimentul, cum de pildă — pentru a lua pe cea maĭ strălucitoare — la Hugo.

Afin que mon coeur soit innocent et splendide
Comme un pavé d'autel qu'on lave tous les soirs.
. . . .
Les mauvaises pensées
Qui passent dans l'esprit comme une ombre sur l'eau.
. . . .
Ou comme de fenêtre en fenêtre on peut voir
Des lumières courir dans les maisons le soir. *)

saŭ traducînd sentimentul în chip simbolistic, cum e acea dumnezeească bucată din Eminescu care se numeşte «*De cîte orĭ iubit'o*». Sentimentul despărţăreĭ pentru tot-de-a-una de femeea iubită i-a trezit în minte imaginea unuĭ ocean îngheţat peste care pluteşte, stingheră, o pasere «cu aripĭ ostenite»:

De cîte orĭ, iubit-o, de noĭ mĭ-aduc aminte,
Oceanul cel de ghiaţă mĭ-apare înainte,
Pe bolta alburie o stea nu se arată,
Departe doară luna cea galbenă—o pată;
Iar peste miĭ de sloiurĭ de valurĭ repezite
O pasere pluteşte cu aripĭ ostenite;
Pe cînd a eĭ pereche înainte tot s'a dus,
Cu'n pilc întreg de paserĭ pierzîndu-se'n apus.
Aruncă pe-a eĭ urmă privirĭ suferitoare,
Nicĭ răŭ nu-ĭ pare acuma, nicĭ bine nu—ea moare
Visîndu-se într'o clipă cu aniĭ înapoĭ.
. . . .

Aceasta se chiamă imaginaţie. Sentimentul scoate din lumea psihică o parte din acele senzaţiĭ carĭ aŭ o înrudire cu el, şi le tăreşte după dînsul. La Hugo găsim cîte zece imaginĭ pentru *ilustrarea* unuĭ sentiment, el are «cascade» de imaginĭ. Bine înţeles, vorbesc de acelea carĭ sînt produse prin jocul liber al puterilor sufleteştĭ, nu căutate.

Eĭ bine, Steuerman, spovedŭindu-se pur şi simplu, *expune*, dacă mă pot exprima ast-fel, sentimentul în toată gama luĭ:

De s'ar atinge mîna-mĭ le mîna ta,—fiorul
De magice senzaţiĭ schimbînd a fireĭ legĭ
Ar naşte altă fire: stingînd în mine dorul
Trecutuluĭ şi'n farmec vîjîndu-mĭ viitorul
Aşĭ rătăci 'ntr'o clipă bătĭ de anĭ întregĭ.

Căcĭ tot aceeaşĭ rază prin negriĭ ochĭ străbate
Resfrîngere eternă a aceluia-şĭ sublim.
Şi razele eĭ moarte le scob reînviate
In ochiĭ tăĭ: acuma abia pricep că 'n toate
Femeile din lume pe *una* o iubim. *)

Nicĭ o imagine, nicĭ un simbol. Totul e exprimat direct.

Dacă e sărac în metafore, care e întăiul şi cel maĭ inferior product al imaginaţieĭ, va fi şi maĭ sarac în *creaţie*, în *construirea* de tablourĭ orĭ împrejurărĭ neexistente ca atare în natură. Cînd luĭ i se va prefera alt bărbat, nu i se va naşte în minte ce-va în genul «Luceafăruluĭ», ci ne va spune curat şi de-a dreptul simţirea sa, se va spovedui — şi cu multă putere de precisie şi discernămînt a ceea ce e esenţial şi neesenţial:

Venisem să văd inc' o dată
Icoana-ĭ ce piere pe vecĭ,
In mînă-mĭ o roză — sărmana —
Blînd tremură 'n degete recĭ...

Cînd doamna îmĭ dă mîna albă
De-adio, mă plec s'o sărut...
Iar luĭ îĭ string mîna cu'n zîmbet
Şi staŭ la o parte tăcut.

Nemica nu cuget — mĭ-l groaza
Şi gîndul în mine s'a stins,
Nu spun nicĭ o vorbă, de teamă
Să nu se prefacă în plîns.

Un şuier... şi trenul porneşte...
Sînt singur, sînt singur de-acum!
Tot sufletul simt că se duce
Departe, cu norul de fum.

Ca sloiul de ghiaţă mĭ-I trupul —
De jale şi 'n Iulie 'nghieţĭ...
In mîna mea roza murise.
... Iubită, aĭ stins două vieţĭ... 1)

Inţelegeţĭ, că, dacă îl compar necontenit cu Eminescu, o fac pentru a-l putea defini maĭ bine. Şi cer scuze luĭ Steuerman, dacă îl tot pun în neplăcuta poziţie de a-l alătura pe el, care, de sigur nu e un poet de mîna întăia, cu uriaşul Eminescu, care e un fenomen neexplicabil în literatura noastră.

Steuerman e cu totul concentrat în sine însu-şĭ şi lumea din afară nu există pentru el de cît întru atîta întru cît îĭ poate sluji de prilej pentru desfăşurarea stărilor sale sufleteştĭ. Un peisaj nu-l interesează de cît dacă îĭ stîrneşte un sentiment obicĭnuit luĭ. Dacă iubeşte, apoĭ totul îĭ vorbeşte de iubirea sa. Şi dacă e nenorocit în iubire, apoĭ totul îĭ vorbeşte de această nenorocire. In Elveţia, în faţa celor maĭ mărețe priveliştĭ, el va scrie *Jungfrau*:

Floarea Alpilor — «Fecioara»
Către cer se 'nalţă drept,
Imbrăcată 'n haină albă
Şi cu «Edelweiss» la piept.

Frumuseţe mîndră, tinde
Spre 'nălţimile cereştĭ
Şi de veacurĭ a pus frîne
Năzuinţeĭ omeneştĭ.

Totu-şi, tristă o surprinde
Indrăzneţul călător
Plîngînd codrilor în noapte
Taina sfînt' a unuĭ dor.

Iar «călugărul» de-alăturĭ,
Pleş, cu fruntea numaĭ creţĭ,
In zadar din vecĭ îĭ spune
Blînde vorbe şi poveţĭ.

Numaĭ unul, unul singur
Jalea-ĭ poate alina,
De-ar veni o dat' aproape,
Trupu-ĭ alb de-ar săruta.

Dar el trece sus şi mîndru —
Ca 'n poveştile cu zmeĭ,
Făt-Frumos e dorul zîneĭ; —
Soarele e dorul eĭ.

Zilnic cată lung spre dînsul
Din spre care valurĭ curg,
Valurĭ calde de lumină...
El — s'opreşte în amurg

Ş'aureola luĭ de roze
Incunun'amăgitor
Fruntea albă a «Fecioareĭ»...
— Ca într'un farmec de amor

Ea şĭ-aprinde-o clipă faţa
Şi 'ngheţatele privirĭ...

*) Culese de *Faguet: Dix-neuvième Siècle-Hugo*

*) Fetişism, *Sărăcie*—219

1) Despărţire. *Sărăcie* — 85.

Pe maidanul Malmaison, un băltac de vre-o cîte-va sute de metri. In dosul uzinei electrice, tot locul, pe o întindere de aproape 2000 m. p. e acoperit de apă.

O mulţime de case din mijlocul Grozăveştilor sînt inundate.

O bătrînă ne povestea cu lacrimi în ochi, cum a fost silită s'o ia pe fiică-sa, care-ĭ lehuză, şi s'o ducă mult maĭ departe, la o rudă.

Neştiind cum s'o mîngîig, i-am zis :

— O da Dumnezeŭ şi or trece toate astea.

— Nu maĭ zic nimic, răspunse ţăranca şi izbucni în plîns.

DUNAREA CRESTE!

BRAILA

(De la corespondentul nostru special)

Brăila, 13 Iunie

După cum am maĭ scris în portul Brăila Dunărea creşte simţitor. Pentru a înlătura marele dezastru, care, din clipă în clipă ameninţă *portul* Brăila, administraţia comunală întăreşte digurile prin carĭ apa a început să străbată cu furie. In faţa vaduluĭ Dobrogea s'a construit al doilea rînd de diguri. — Incepînd de la Docurĭ pînă la Vadul Dobrogeĭ, se observă că în jurul fie-căruĭ canal de stradă s'aŭ construit digurĭ în carĭ apa s'a ridicat la acela-şi nivel cu suprafaţa Dunăreĭ. Pentru a se întîmpina un dezastru cu Docurĭ şi Basin, s'a construit un zid circular în jurul fie-căruĭ puţ. *Două liniĭ ferate din dosul docurilor sînt înnecate.*

La debarcaderul Galaţi — Brăila, numaĭ treĭ scărĭ aŭ remas *uscate*, — cele-alte sînt sub apă. In jurul latrineĭ de la Vadul Dobrogeĭ, s'a construit un dig pentru a se împiedeca o innundaţie în port prin ţevile aceşteĭ latrine, Fabrica Violatos un e innundata, după cum anunţă o gazetă din Capitală „bine informată şi cu tiraj" — De la fabrica Violatos, care *nu e innundată*, pînă la debarcaderele Macin şi direcţia din *susul* Dunăreĭ, continuarea comunicaţieĭ pe malul Dunăreĭ se face cu luntrea pentru care se plăteşte 5 saŭ 10 banĭ.

* * *

In apropierea *Lacului-Sărat* aproape 100 oamenĭ lucrează la întărirea diguluĭ construit *între* şosea şi Dunărea, ast-fel că *Lacul-Sărat e departe de a fi înnecat.*

Digul e nalt de 20 m. şi lat de 10 m. — In dosul acestuĭ dig se construeşte altul. *Va trebui să distrugă apa aceste digurĭ şi atuncĭ numaĭ şoseaua Brăila-Călăraşi, care desparte Dunărea de Lacul-Sărat, va fi «sub apă».* — Ne vedem dar siliţi să desminţim ştirea alarmată dată de *Adevărul*: «Toată şoseaua e sub apă». Dacă «toată şoseaua ar fi sub apă», atuncĭ Lacul-Sărat ar fi absolut innundat — ceia ce din fericire nu s'a întîmplat pînă acum.

* * *

Oraşul **Brăila — nu portul — e situat pe o înnălţime destul de mare, ceia-ce împiedică orĭ-ce «ameninţare de innundaţie — chiar dacă Dunărea ar maĭ creşte încă odată pe atît.**

Ştirile alarmante date de *Adevărul*: că «întreg oraşul Brăila ar fi ameninţat de innec» sînt exagerate.

De voiŭ crede necesar, în curînd alte detaliĭ.

Vipo

DEZASTRELE INNUNDAŢIILOR

— Ancheta noastră —

Dezastrele din comuna Militarĭ. — Innundaţiile de dăună-zi. — Nepăsarea autorităţilor. — Ruptura de norĭ de alaltă-ierĭ. — Casele sub apă. Primar nemernic

Ruptura de norĭ întîmplată alaltă-ierĭ, a pricinuit dezastre nemăsurate prin Capitală şi maĭ ales prin împrejurimĭ.

Cetitoriĭ noştri aŭ aflat unele amănunte din numărul nostru de ierĭ.

Ierĭ maĭ mulţĭ prietenĭ ne-aŭ adus la redacţie ştirea că în comuna Militarĭ, în Satul noŭ, din apropierea Capitaleĭ, s'ar fi întîmplat marĭ nenorocirĭ, că toate casele joase de prin partea loculuĭ ar fi complect innundate şi că oameniĭ, îngroziţĭ, le-aŭ părăsit.

M'am transportat imediat cu o trăsură la faţa loculuĭ şi am rămas într'adevăr îngrozit de cele ce-mĭ văzură ochiĭ şi în acelaşĭ timp de nepăsarea criminală a autorităţilor comunale şi judeţene faţă de nenorocirile bieţilor locuitorĭ de pe acolo.

* * *

Satul noŭ este primul sat din comuna Militarĭ, cînd viĭ din spre Cotrocenĭ, situat pe ambele părţĭ ale şoseleĭ judeţene Bolintinul.

Maĭ toţĭ locuitoriĭ sînt foştĭ militarĭ, carĭ aŭ căpătat pămînt ca însurăţeĭ pe moşiile de prin prejur, proprietatea statuluĭ.

Casele locuitorilor sînt zidite parte maĭ în sus şi parte imediat la intrarea în sat, care se află în vale. Terenul pe care se află casele de aci, l'aŭ cumpărat locuitoriĭ de la un anume Iacobescu, funcţionar la ministerul de domeniĭ.

* * *

De cum intri în sat, o privelişte neînchipuit de jalnică ţi se desfăşoară înnaintea ochilor. O mare de apă se întinde, despărţită numaĭ de şoseaua Bolintin, care se află ceva maĭ sus, — şi în mijlocul apeĭ cufundate, unele pe un sfert, altele pînă pe la jumătate, o mulţime de pătule, hambare şi de case, părăsite aproape toate de locuitoriĭ lor.

Ţĭ-e maĭ mare jalea să vezĭ casele acestea, maĭ toate nouă şi bine zidite, dărămate în multe părţĭ şi ameninţate a fi distruse cu desăvîrşire, şi pustiĭ de oamenĭ, carĭ aŭ fugit care în cotro, lăsînd tot avutul lor pradă valurilor furioase.

Numaĭ în vre-o treĭ case oameniĭ maĭ staŭ, cu riscul de a se vedea din moment în moment prăbuşiţĭ cu casă cu tot, pînă îşĭ vor putea găsi un alt adăpost.

Aşa, locuitorul Dincă Ioan, la care apa a umplut toată pivniţa pînă sus, pătrunzînd prin crăpăturile de la duşumele şi muiînd pereţiĭ pînă în tavan. Toate atenansele caseĭ sînt pe jumătate în apă. In curte, o vacă a bietuluĭ locuitor, stătea în apă pînă peste genunchĭ, legată de un stîlp şi astîmpărîndu-şĭ setea cu apa înconjurătoare, plină de mătreaţă verde.

La locuitorul Neagu Radu, pivniţa plină de apă, s'a dărîmat împreună cu duşumeaua di'ntr'o odaie. In pivniţe se văd două butoaie cu vin — locuitorul avînd o mică prăvălie — îngropate în nămol şi apă. Grădina cu zarzavaturĭ — aproape singura avuţie a omuluĭ — e cu desăvîrşire distrusă. Ţĭ-era maĭ mare jalea să auzĭ pe biata femee, care îmĭ pusese o scîndură ca să pot trece în casă, cum istorisea plîngînd şi suspinînd urgia ce ĭ-a lovit.

Dar culmea spectacoluluĭ jalnic ţi-l arăta casa locuitoruluĭ Kiriţă, lucrător la depozitul de echipament al armateĭ.

Casa acestuia se află la o distanţă maĭ mare de şosea, chiar în mijlocul terenuluĭ innundat.

Indreptîndu-mĭ privirea într'acolo, am fost impresionat de o scenă nespus de jalnică şi duioasă. In fereastra de la podul caseĭ şedea înghemuită o fetiţă de vre-o 7—8 anĭ ţinînd un căţeluş în poală. Intrebînd'o de departe cum o chiamă şi dacă e singură, copiliţa răspunde că-ĭ *fata luĭ Ioan Kiriţă şi că aşteaptă să vie tata şi mama de la lucru.*

Intr'adevăr, pe la orele 7, întorcîndu-mă iar pe acolo, m'am întîlnit cu Kiriţă, care tocmaĭ se gătea să se desbrace de haine pentru a merge să vadă de copilă. Bietul om îmĭ povestea plin de amărăciune de nenorocirile ce-aŭ dat peste el şi de nepăsarea revoltătoare a primaruluĭ şi autorităţilor judeţene pentru vieţile şi avutul locuitorilor. In urmă sărmanul părinte se dezbrăcă de pantofĭ şi de pantalonĭ şi intră în apă pentru a se duce pîn' la casa sa.

Era sfîşietor de trist să vezĭ cum înnota omul pînă la şoldurĭ în apă pe o distanţă de vre-o 70 de metri cît era pîn' la casa sa.

La cîrciuma luĭ Teodor Velescu — acesta de alt-fel e om înstărit — apa pătrunzînd într'o gheţărie 'ĭ-a topit toată ghiaţa, în valoare de vre-o 2.500 de fr.; de asemenea într'un depozit de gaz apa a scos tot gazul din 2 butoae ce le avea deschise — vre-o 1.500 de chilograme — şi l'a împrăştiat peste toată suprafaţa apeĭ din curte.

O mulţime de alte case, aceea a luĭ Dumitru Staicu Vlisceanu, a luĭ .nu Florea Mihalache, a luĭ Nicolae Ra.lon Blîndeaţă, Constandin, Nae Rădu.., Neagu Anton, Neculaĭ Stefan, Iordan .itru, etc., sînt înnecate, în parte dărîm.. Maĭ toţĭ aceştĭ locuiterĭ aveaŭ grădin. zarzavaturĭ, carĭ acum sînt cu desăvî. nimicite.

Te cuprinde o jale nesfîrşi. auzĭ tînguirile acestor nenorociţĭ şi .vezĭ rătăcind ziua din loc în loc şi n.tea căutîndu-şĭ adăpost pe la casele .enilor maĭ puţin loviţĭ.

Pretutindenĭ eram întîmpin.de către femeĭ maĭ ales, cu plînsete şi .guirĭ carĭ te impresionaŭ aşa de mult că .raĭ în stare să scoţĭ cel maĭ mic cuvînt. mîngîiere cum se obicĭnueşte în aseme. împrejurărĭ.

* * *

Deşi apa s'a adunat prin .tea loculuĭ încă de pe timpul ploilor tre., totu-şĭ casele n'ar fi suferit atîtea .căciunĭ dacă nu s'ar fi întîmplat ploaia teri. de alaltăerĭ.

In această nenorocire însă mare parte din răspundere cade asupra .orităţilor judeţene şi maĭ ales asupra p.ruluĭ comuneĭ Militarĭ, un anume Voi.Ciocîrlan.

Acesta, ca să se poată s.e apa de pe cîmpiile cu grîne, s'a apuca. a tăiat şoseaua la răspîntie, cu toate .rotestările şi rugămintele oamenilor ca.ŭ casele în vale şi carĭ prevedeaŭ dez.ul.

Acuma primarul, în loc .lărgească actualele şanţurĭ de scurgere să cheme la datorie şi autoritatea jud.nă, ca să ia măcar acum oare-carĭ măs. de prevenire pentru viitor, — primarul, z.rece în revistă toate cîrciumile din com., luîndu-le la rînd, şi cînd oameniĭ îl î.abă cu lacrimile în ochĭ, ce are de g. să facă, d-sa dă din umerĭ şi cu un gl. şovăitor ca şi mersu-ĭ, le răspunde: c. .a o da fie-care **cîte zece leĭ o să se fac. le trebuitoare.**

Vă place primar? După, în mare parte, din vina sa, oameniĭ aŭ .nas azĭ pe drumurĭ, — apoĭ tot el să m.ea banĭ!!

* * *

Aducem toate acestea . cunoştinţa guvernuluĭ şi-ĭ cerem să a. îndurare de nenorociţiĭ locuitorĭ din .muna Militarĭ şi să le vie cît maĭ curînd .tr'ajutor.

Noĭ ne-am făcut dato., făceţĭ-v'o, d-lor miniştri, şi pe a d-voastr.

Interim.

Dezastrul din .atra N.

Ploile torenţiale derĭ după amiază, carĭ n'aŭ durat e cît vr'o 4—6 ore, aŭ umflat rîul .rzoghian care a innundat aproape 6-a parte din oraş. Cuejdiul asemenea s'a umflat. Bistriţa a deborda. prin mahalale. Podul de pe Bistriţ.a Vilşoara s'a stricat. Satul Secu ameninţat de a fi innundat dacă se.upe podul Secu.

Mare jale printr. muncitorĭ ale căror sînt cele ma.nulte din casele şi locurile stricate .e pîrîul Borzoghian

Astă-zĭ alte ploi.ot după amiazĭ. Pagube colosale p. Bistriţa care e înspăimîntătoare.

NOUI INN.NDAŢII

BOTCANĬ

Ierĭ şi astă-noapte . căzut ploae torenţială. *Toată valea Sitului e innundată.*

Prutul a deborc.t.

Comunicaţia C.F.între Leorda-Botoşanĭ e întreruptă î.maĭ multe puncte principale, în tot .udeţul.

TUCEA

La Sulina, Chilia Veche, apele cresc mereŭ. La Chilia V.he s'aŭ înnecat 150 hectare grîŭ.

TELDRMAN

Din cauza ploilo. carĭ durează de treĭ zile apele s'aŭ rev.sat în comunele Adameşti, Pereţ, Ale.ndria şi Roşioriĭ de Vede.

Din cauza demisi.nilor maĭ multor membri din comitetul .xecutiv şi general, precum şi a casieruli. Clubuluĭ Muncitorilor din Bucureştĭ, de.siĭ sosite în ultimul moment, adunare. generală extra-ordinară a membrilor. acestuĭ Club nu se maĭ ţine mîine Duminică, 15 Iunie, după cum se anunţase, ci va avea loc Sîmbătă, 21 Iunie, la orele 8 seara, cînd se vor face alegerile cu orĭ-cîţĭ membri vor fi prezenţĭ.

Astă seară la Clubul Muncitorilor va vorbi între alţiĭ C. Graur

ULTIME DEPEŞI

(Ştirĭ telegrafice)

Constantinopol **13 Iunie.** — **Poarta vrea ca graniţa să fie aşa ca să-i rămîne eĭ pasul Meluna, Grizovali şi Nezere, decĭ linia Salandonia-Xerias, pînă la Tîrnavos.**

Constantinopol 13 Iunie. — Un chiurasat englez aflător în port a tras un foc de artifiţiĭ pentru regina Victoria. Poporul se speriase, credea că începe bombardarea.

Cernăuţĭ 13 Iunie. — Groaznice innundaţiĭ, şosele stricate, podurĭ rupte, comunicaţiile încetate.

Constantinopol 13 Iunie. — S'a găsit mort Zeki-paşa, of. prusian în serviciŭ turcesc. Se crede c'a fost omorît.

Pesta 13 Iunie. — **Ministrul de interne a declarat în camera magnaţilor că mişcarea socialistă e primejdioasă în 8 comitate şi două oraşe. Arată c'a luat măsuri, jandarmi şi soldaţi au fost trimeşi. Guvernul nu va cruţa nimic pentru a împedica greva.**

Amsterdam 13 Iunie. — In urma balotajelor, camera olandeză e alcătuită din 45 de liberalĭ, 22 de catolicĭ, 21 de protestanţĭ ortodoxĭ, 4 creştinĭ liberalĭ, 4 radicalĭ şi 4 social-democraţĭ. Majoritatea e anticlericală.

Canea 13 Iunie. — O corabie de războiŭ austro-ungară a prins corăbiĭ greceştĭ cu insurgenţĭ, arme, muniţiĭ şi dinamită.

Petersburg 13 Iunie. — Chilia e innundată de 10 zile, Chiurasatul rus Gangont s'a izbit de-o bancă şi s'a înnecat. Oameniĭ aŭ scăpat. S'a publicat un ucaz în care se fixează ceasurile de lucru pe zi pentru fierăriĭ, mine, uzine şi drumurĭ de fier. Maximul e de 11 jumătate ziua şi de zece noaptea.

ELISE GRÜNBERG

Moineştĭ

ARTHUR B. SALZMANN

Bucureştĭ

LOGODIŢI

Pentru orĭ-ce altă invitare

Geme 'n urmă de durerea
Uneĭ crude amăgirĭ,

Iar din plînsu-ĭ se nasc rîuri
Ce s'azvîrl de-şĭ tae vad
Şi se duc să 'ngîne, noaptea,
Plînsul codrilor de brad. 2)

din care eŭ nu voiŭ căpăta nicĭ o cunoştinţă despre Jungfrau; ceea-ce voiŭ afla cu prilejul «Fecioareĭ» e o stare sufletească, iubirea *eĭ*, care e iubirea luĭ Steuerman. Mărturisesc, în treacăt, că ideea, «acţiunea», cum să zic? acesteĭ poieziĭ, mi se pare cam copilărească. In schimb sînt versurĭ frumoase şi o strofă — ultima — de neuitat...

El e prea subiectivist, ca să vază natura *desinteresat*, bine înţeles, relativ pe cît se poate, pentru ea însă-şĭ.

Pentru a putea exprima maĭ inteligibil ceea-ce gîndesc, să mi se îngădue o clasificare... Există, de sigur, tot atîtea chipurĭ de a vedea natura, cîte temperamente sînt, cu alte cuvinte, cîţĭ oamenĭ sînt. Dar în această diversitate se pot deosebi, cred, treĭ categoriĭ.

Maĭ întîiŭ ar fi pictoriĭ literatureĭ, aceĭ carĭ văd şi descriŭ natura din punct de vedere plastic. Iată o pildă din Théophile Gautier. E o descripţie a munteluĭ spaniol:

Les pitons des sierras, les dunes du désert
Où ne pousse jamais un seul brin d'arbre vert;
Les monts aux flancs zébrés de tuf, d'ocre et de marne,
Et que l'éboulement de jour en jour décharne,
Les grès pleins de mica papillotant aux yeux,
Le sable sans profit buvant les pleurs des cieux,
Le rocher refrogné dans sa barbe de ronce,
L'ardente solfatare avec la pierre-ponce...
Le soleil de midi, sur le sommet arride,
Répand a flots plombés sa lumière livide...
Le lézard pâmé bâille, et parmi l'herbe cuite
On entend résonner les vipères en fuite. *)

Nicĭ un sentiment împrumutat natureĭ, nicĭ o antropomorfizare. Totul e exprimat prin senzaţiĭ de culoare şi de sunet, afară doară de «le rocher refrogné dans sa barbe de ronce».

Iată altă pildă, din marele nostru Eminescu:

De trec codriĭ de aramă, de departe vezĭ albind,
Ş'auzĭ mîndra glăsuire a pădureĭ de argint.
Acolo lîngă izvoare, iarba pare de omăt,
Florĭ albastre tremur' ude în văzduhul tămîiet;
Pare că şi trunchiĭ veşnicĭ poartă suflete sub coajă
Ce suspină pri'ntre ramurĭ cu a glasuluĭ lor vrajă,
Iar prin mîndrul întunerec al pădureĭ de argint
Vezĭ izvoare zdrumicaate peste pietre licurind
Ele trec cu harnicĭ unde şi suspină 'n florĭ molatic,
Cînd coboară'n ropot dulce din tăpşanul prăvălatic,
Ele sar în bulgărĭ fluizĭ peste prundul din răstoace
In cuibar rotind de ape peste care luna zace.
Curg în rîurĭ sclipitoare peste florĭ de miere pline,
Umplu aerul văratec de mireasmă şi răcoare,
A popoarelor de .aşte sărbătorĭ murmuitoare,
Lîngă lacul care'n .remur somnoros şi lin se bate...

. . . .

Singure, cele .ouă versurĭ subliniate, sînt antropomorfizare. In colo, totul e zugrăvit cu senzaţiĭ. Nat.ra e descrisă pentru ea însă-şĭ. Cu o ex.resie neliterară, vulgară, se poate zice că aicĭ Eminescu a scris de «dragul natureĭ», nu de «dragul săŭ».

Un alt chip .e a vedea natura e acela de a o antropo.orfiza. Toate mişcările pe carĭ le face o.ul aŭ o cauză, voinţa, şi tind către un sc.p. Şi cum omul judecă lumea din afară — şi n'are alt chip s'o judece — prin analogi. cu sine, urmează că toţĭ sîntem porniţĭ .ă *atribuim* natureĭ facultăţĭ identice cu ale .oastre, să-ĭ atribuim voinţă, scop, în sfîrşit un suflet — un sistem nervos — s'o antro.oformizăm. Şi de aceea se poate zice că, în literatură, firească e descripţia antropomorfică a natureĭ, iar descripţia plastică o excepţie (şi aşa şi este în realitate), un produs al unuĭ suflet care lucrează maĭ mult cu senzaţiĭ de cît cu sentimente. Sentimentul antropomorfizează imediat.

Această antropomorfizare a natureĭ, ea însă-şĭ poate fi de două felurĭ.

Pentru a înţelege să luăm exemple.

La nature *t'attend* dans un silence *austère*:
L'herbe *élève* à tes pieds son nuage des soirs.
Et *le soupir d'adieu* du soleil à la terre
Balance les beaux lis comme des encensoirs.
La forêt a voilé ses colonnes profondes,
La montagne se cache, et sur les pâles ondes
Le Saull a suspendu ses *chastes* reposoirs.

Le crépuscule *ami s'endort* dans la Vallée
Sur l'herbe d'émeraude et sur l'or du gazon
Sous les *timides* joncs de la source isolée
Et sous le bois *rêveur* qui tremble à l'horizont..*)

Toate cuvintele subliniate, sînt nişte calităţĭ atribuite de noĭ, (prin analogie cu stările noastre sufleteştĭ) lucrurilor. Sînt «personificărĭ» ale lucrurilor. In «le bois rêveur qui tremble», calitatea de a tremura o are pădurea în mod obiectiv, şi fără noĭ; pe cînd calitatea de visătoare n'o are, i-o dăm noĭ, împrumutîndu-ĭ starea noastră sufletească. Un altul de cît Vigny, poate ar fi calificat pădurea tristă, duşmănoasă etc.

Observaţĭ bine însă, că în bucata de maĭ sus, tot avem o *descripţie* a natureĭ — şi cît de genială! — şi o descripţie pentru descripţie. La fie-care calificativ respunde ce-va real, existent şi în afară. Crepusculul «adoarme» e o personificare, dar e adevărat că el dispare. «Timidele trestiĭ» e o personificare, dar e adevărat că trestiile sînt subţirĭ, că pot fi uşor rupte, îndoite... Pe cînd *Jungfraul*! Ce realitate corespunde iubireĭ acestuĭ munte pentru soare? Nimica.

Aicea iubirea pentru soare nu maĭ e un element de descripţie, poţĭ ingrămădi asupra uneĭ părţĭ din natură orĭ cîte stărĭ de acestea sufleteştĭ şi tot nu mă veĭ face să văd cîtu-şĭ de puţin acea parte a natureĭ. Cînd cetesc *pădure visătoare*, văd o pădure întinsă, neumblată, ştiu că vremea e liniştită, că nu plouă, că nu e vînt etc... pentru că ştiŭ că *visător* e impresia produsă de pădure poetuluĭ, şi ştiŭ saŭ simt cum trebue să fie o pădure care dă impresia de *vis*.

In sfîrşit — ca să sfîrşesc odată pălăvrăgeala ... polilogia asta — această a treea antropomorfisare nu maĭ e *descripţie*, e alegorie. Natura ajunge o fiinţă cu intenţiĭ, cu scopurĭ. Şi ast-fel e natura pentru Steuerman, în puţinele poeziĭ în care e vorba de ea.

Cu alte cuvinte, două elemente esenţiale ale poezieĭ îĭ lipsesc: imaginaţia şi facultatea de a descrie, saŭ, folosindu-mă de un artificiŭ de formă, pentru a-ĭ micşura neajunsul, să spunem că-ĭ lipseşte imaginaţia în înţelesul cel maĭ larg al cuvîntuluĭ — facultatea de a descrie fiind condiţionată în bună parte de imaginaţie.

(Va urma) **Un sociabil.**

POŞTA REDACŢIEI

D-niĭ *S. Ipcar*, *I. Abramovici*. — Loco. — Sînt rugaţĭ să vie neapărat la redacţie. Se pare că vorbiţĭ de pe auzite. Nu sînteţĭ membri aĭ clubuluĭ? I.N.

2) *Sărăcie* — 159.

*) *Espana* — In deserto.

*) Alfred de Vigni. — *La maison du berger.*

FOIȚA ZIARULUI «LUMEA NOUA»

33

CUIBUL CRIMEI

Crima aceasta, am presupus'o de la început, am zărit'o nelămurit de azi dimineață, și omul închis acolea, Robelot, care vroea să ucizâ pe d. jude de pace, a fost agentul saŭ complicele nelegiuireĭ.

D-rul Gendron nu luase parte la toate scenele, carĭ, în cursul zileĭ la Valfeuillu și seara la primar, făcuseră o înțelegere între Lecoq și Plantat.

Iĭ trebuia toată pătrunderea de care era înzestrat ca să umple golurile și să înțeleagă sub-înțelesurile vorbireĭ ce asculta de două ceasurĭ.

Cele din urmă cuvinte ale luĭ Lecoq îl luminară ca un fulger și strigă:

— Sauvresy! [1])

— Da, respunse Lecoq, da, Sauvresy!... Și hîrtiea aceea căutată de ucigaș cu atîta înverșunare, acea hîrtie pentru care nu-șĭ căuta de scăpare, trebue să fie dovadă neîndoelnică a crimeĭ.

În ciuda privirilor celor maĭ cu înțeles, carĭ îĭ cereaŭ lămurirĭ, judele de pace tăcea. Părea la o sută de poște de-adevărata explicare, și privirea-ĭ țintită în gol, părea că urmărește în trecut întîmplărĭ uitate.

Lecoq după ce stătu puțin la îndoială, se hotărî să dea o lovitură mare.

— Ce trecut, zise el, trebuie să fie cel care a silit un om tînăr, bogat, fericit, pe d. Conte de Trémorel, să pună la cale o crimă, hotărît di'nainte să dispară, să înceteze de a maĭ trăi legal, să piarză dintr'o dată personalitatea, situațiea, onoarea și numele! Ce trecut, a căruĭ greutatesă poată hotărî la sinucidere, o fată de 20 de anĭ!

Tata Plantat se sculă, palid, maĭ mișcat de cum fusese în orĭ-ce clipă din ziua aceasta.

— Nu crezĭ ce spuĭ, strigă el cu glasul schimbat de durere. Laurence n'a știut nemic din crimă!

Gendron care cerceta cu luare aminte pe adevăratul Lecoq, crezu că vede un zîmbet slab luminîndu-ĭ fața atît de inteligentă.

Judele de pace, însă, urma, dar liniștit, cu un glas nu tocmaĭ lipsit de oare-și-care mîndrie:

— Nu e nevoie, d-le Lecoq, de viclenii și curse ca să mă facĭ să spun ce știŭ. V'am dovedit destulă stimă și încredere, ca să vă iaŭ dreptul de a vă arma în potriva mea cu taina dureroasă — d[...]s, dacă vroițĭ — ce aĭ descoperit.

Iera mar[...]pînire de sine a agentuluĭ, dar f[...]țin turburat și cercă să protesteze.

— Da, f[...]Plantat, geniul d-tale te-a dus la adev[...]însă nu știĭ totul, și chiar acuma, așĭ [...]a, dacă n'așĭ avea pricină de-a n[...]aĭ păstra taina.

Deschise [...]arul secret de la un biroŭ de steja[...]chiŭ pus lîngă cămin, și scoase un d[...] destul de gros și-l puse pe masă.

— De pat[...]nĭ, urmă el, zi cu zi, aș putea zice: [...]s cu ceas, urmăresc fazele înfricoș[...] drame care, în noaptea trecută, s'a [...]legat la Valfeuillu, în sînge. De la [...]eput era numaĭ curiositatea unuĭ a[...]cat fără lucru. Apoĭ am crezut c'o să [...] scăpa vieața și cinstea uneĭ per[...]ne foarte scumpe mie.

De ce n'am[...]t pe față descoperirile mele? D-lor, [...]a e taina sufietuluĭ meŭ, n'am însă nin[...]a-mĭ imputa. Și de altfel, chiar erĭ, vroiam să văz adevărul neîndoios[...]ni-a trebuit marturiea crudă a fapte[...]..

Se făcuse [...]. In aleele grădineĭ, vedeaĭ zburîn[...]mierle obraznice fluerînd. Paveaŭ d[...]uluĭ spre Evry resuna sub copitele c[...]r carĭ duceaŭ pe muncitorĭ la cîmp. [...]cĭ un zgomot nu turbura tăcerea [...]stă a bibliotecеĭ, nicĭ unul afară de [...]netul foilor întoarse de jude și din cîn[...]n cînd cîte un gemăt al luĭ Robelot.

— Innainte de a începe, zise tata Plantat, așĭ dori, domnilor, să vă întreb de maĭ avețĭ putere, iata două-zecĭ și patru de ceasurĭ de cînd lucrăm...

Dar doctorul și agentul declarară că n'aŭ nevoe de odihnă. Frigurile curiozităței alungaseră oboseala.

In sfîrșit, aveaŭ să afle explicarea aceșteĭ sîngeroase chestiĭ.

— Fie, urmă judele de pace, atuncĭ ascultațĭ.

XII

La două-zecĭ și șase de anĭ, contele Hector de Trémorel era modelul desăvîrșit, idealul complect al nobiluluĭ cheltuitor, așa cum poate fi în vremea noastră, nefolositor sie-șĭ și altora, chiar vătămător, părînd a fi pe lume anume ca să trăească pe sama tuturor.

Tinăr, foarte nobil, elegant, bogat, milionar, cu o sănătate de fier, acest din urmă coborîtor al uneĭ rase marĭ, își irosea nebunește, alțiĭ zic chiar mișelește, și tinerețea și averea.

Ie adevărat, că prin acest fel de vieață își făcuse un nume și o vază nu tocmaĭ de invidiat.

Se vorbea de grajdurile, de trăsurile, de slugile, mobilele, cîniĭ și amantele luĭ.

Caiĭ vînduțĭ de dînsul ca răĭ, ieraŭ căutațĭ, și o femee de vînzare băgată în seamă de dînsul se urca pe dată la preț, ca o poliță pe care Rothschild și-ar fi pus girul.

Nu credețĭ însă că de Trémorel iera răŭ din fire! Avea inemă bună și chiar ideĭ generoase, odinioară, la douăzecĭ de anĭ. Șase anĭ de vieață desfrinată îl stricase pînă la măduva oaselor.

Iera gata să facă orĭ ce nebunie ca să-șĭ păstreze numele cîștigat.

Iera egoist selbatic și spăimîntător ca toțĭ ceĭ carĭ n'aŭ muncit vre-o dată și carĭ n'aŭ suferit de loc. Beat de lingușirile prietenilor pe carĭ baniĭ îĭ aducea în jurul săŭ, se admira de-a binele, și se credea de spirit, cînd iera numaĭ cinic și brutal; credea că are caracter fiind că desprețuiea orĭ-ce morală, n'avea nicĭ un principiŭ și se îndoia de tot.

Și slab, totu-șĭ. Avea apucăturĭ dar nicĭ o voință. Slab ca un copil, ca o femee.

Vieața luĭ e în toate ziarele de pe atuncĭ, în ele citeștĭ și toate vorbele de spirit ce ĭ se atribuiaŭ.

Toate faptele luĭ se publicaŭ.

Intr'o noapte, mînca într'o cafenea în Paris și aruncă pe fereastră toate farfuriile și sticlăriea; îl costă 20.000 de leĭ. Bravo! A doua zĭ, beat, face scandal într'o lojă de avan-scenă cu-o prostituată, polițiea trebuie să iea măsurĭ.

Intr'o demineață, căscăuniĭ Parisuluĭ aud c'aŭ fugit în Italiea cu femeea bancheruluĭ X... o mumă de familie destul de coaptă.

Va urma

[1]) Cet. Sovrzi.

Lito-Tipografia «POPULARA» Pasagiul Romîn, 12.— Bucuresci.